

Nowe normy zatrudnienia -

Na stronach 6-10 publikujemy dokument opracowany przez Departament Analiz i Strategii Ministerstwa Zdrowia pt. "Normy zatrudnienia pielęgniarek i położnych. Ocena skutków zmian do wykazu świadczeń gwarantowanych". Raport jest datowany na wrzesień 2017 roku. Celem opracowania była ocena skutków wprowadzenia nowych norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych w schemacie dla oddziałów zabiegowych (0,7 etatu / łóżko) oraz oddziałów zachowawczych (0,6 etatu / łóżko), w kontekście aktualnej liczby pielęgniarek i położnych posiadających prawo wykonywania zawodu oraz zatrudnionych w podmiotach leczniczych i wykonujących świadczenia zdrowotne w zakresach, w których miały obowiązywać nowe normy zatrudnienia i które ostatecznie wprowadzono 1 stycznia 2019 roku.

Cel

Niniejsze opracowanie zostało przygotowane w celu wsparcia procesu decyzyjnego Ministra Zdrowia w zakresie wprowadzenia precyzyjnych norm dotyczących obsad personelu pielęgniarskiego i położniczego do przepisów określających warunki realizacji świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego, rehabilitacji leczniczej, opieki pielęgniacyjnej i długoterminowej, opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień. Niniejszy raport ma na celu:

- wskazanie aktualnego stanu zatrudnienia pielęgniarek i położnych,
- zaproponowanie scenariuszy, które mogą być rozważane pod kątem implementacji w systemie,
- określenie skutków wprowadzenia norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych,
- oszacowanie wpływu wprowadzenia norm zatrudnienia pielęgniarek i położnych na budżet podmiotów leczniczych realizujących świadczenia gwarantowane.

Źródła danych

Na potrzeby niniejszego opracowania dane pozyskano z następujących źródeł:

- **Departament Pielęgniarek i Położnych, Ministerstwo Zdrowia** - informacje dotyczące miejsc zatrudnienia pielęgniarek i położnych innych niż podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz praktyki indywidualne i grupowe;
- **Departament Dialogu Społecznego, Ministerstwo Zdrowia** - wyniki badania ankietowego dotyczącego wysokości wynagrodzeń pracowników medycznych zatrudnionych w podmiotach leczniczych (stan na marzec 2016 r.);
- **Narodowy Fundusz Zdrowia** - dane z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych – numery REGON i NIP płatników składek za okres styczeń – marzec 2017 oraz dane świadczeniodawców, wraz z liczbą wykazanego personelu pielęgniarsko-położniczego, realizujących umowy o udzielanie świadczeń zdrowotnych z NFZ (stan na wrzesień 2017 r.);
- **Centrum Systemów Informacyjnych Ochrony Zdrowia** - dane z Rejestru Pracowników Medycznych – numery Prawa Wykonywania Zawodu, numery PESEL oraz dane dotyczące specjalizacji pielęgniarek i położnych;
- **Rejestr Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą** - dane podmiotów wykonujących działalność leczniczą – numery REGON oraz NIP szpitali oraz numery NIP praktyk indywidualnych i grupowych, liczba łóżek w poszczególnych komórkach organizacyjnych podmiotów;
- **Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej** - dane dotyczące praktyk indywidualnych i grupowych – numery REGON praktyk indywidualnych i grupowych;
- **Główny Urząd Statystyczny** - dane demograficzne – liczba ludności, liczba kobiet w wieku rozrodczym oraz tablice trwania życia;
- **Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej REGON** – użyto do weryfikacji poprawności danych z pozostałych źródeł.

Liczba pielęgniarek i położnych w Polsce

METODOLOGIA

W niniejszym podrozdziale objaśniono terminy użyte w dalszej części analizy dotyczącej oszacowania liczby personelu pielęgniarskiego i położniczego w Polsce. Opisano także sposób wykonywania obliczeń oraz założenia poczynione na potrzeby opracowania.

- **Badany okres:** styczeń – luty 2017 r.
 - **Miejsce wykonywania zawodu** - zgodnie z Ustawą z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz.U. 2011 nr 174 poz. 1039) za miejsce, w którym pielęgniarka lub położna wykonuje swój zawód, uznano podmioty wykonujące działalność leczniczą, adekwatne szkoły zawodowe, placówki naukowo-badawcze, podmioty zobowiązane do finansowania świadczeń opieki zdrowotnej ze środków publicznych (lub urzędy te podmioty obsługujące), organy administracji publicznej, domy pomocy społecznej, żłobki lub kluby dziecięce oraz organy samorządu pielęgniarek i położnych.
- Na podstawie tej definicji uznano, że miejsce wykonywania zawodu to podmiot wymieniony w RPWDL (w tym w Rejestrze Praktyk Zawodowych Pielęgniarek i Położnych) oraz taki, którego kod wykonywanej działalności (PKD) odpowiadał wymienionym w powyższej definicji. Główne źródło danych: rejestry CSIOZ oraz dane przekazane przez CSIOZ. Pomocnicze źródło danych: Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej REGON (GUS).

- **Podmioty realizujące umowę z NFZ w badanych zakresach świadczeń** – podmioty zarejestrowane w RPWDL, które posiadają kontrakt z NFZ na wykonywanie świadczeń w zakresach: leczenie szpitalne, psychiatria i leczenie uzależnień, rehabilitacja lecznicza, pielęgniacyjna i opiekuńcza, paliatywne i hospicyjne, ograniczone do podmiotów posiadających w swej strukturze przynajmniej jedną z komórek organizacyjnych określonych VIII częścią kodu resortowego opisanego w rozdziale „Oszacowanie skutków wprowadzenia wnioskowanych norm”. Źródło danych: RPWDL, NFZ.

- **Płatnik składek** – podmiot odprowadzający składkę na ubezpieczenie zdrowotne danej pielęgniarki lub położnej. Jest identyfikowany z życiem numeru REGON lub numeru NIP. Źródło danych: Centralny Wykaz Ubezpieczonych (NFZ).

- **Pielęgniarka lub położna wykonująca zawód** – pielęgniarka lub położna, której płatnik składek spełnia kryterium miejsc wykonywania zawodu zgodnie z ustawą.

- **Pielęgniarka lub położna zatrudniona w podmiocie realizującym umowę z NFZ w badanych zakresach świadczeń** – pielęgniarka lub położna, której płatnik składek spełnia kryterium podmiotów realizujących umowę z NFZ w badanych zakresach świadczeń.

WYNIKI

W wyniku kompilacji danych zebranych z ww. źródeł (szczegóły opisane w rozdziale „Źródła danych”) oszacowano między innymi: liczbę pielęgniarek i położnych z prawem wykonywania zawodu, liczbę pie-

lęgniarek i położnych wykonujących zawód oraz liczbę pielęgniarek i położnych pracujących w podmiotach realizujących umowę z NFZ w badanych zakresach świadczeń. Wyniki oszacowań przedstawiono poniżej.

Liczba pielęgniarek z prawem wykonywania zawodu wynosi 283,7 tys., z czego aktywnie zawód wykonuje 203,3 tys. Zatrudnionych w podmiotach realizujących umowę z NFZ w badanych zakresach świadczeń jest 117,4 tys. pielęgniarek.

	Parametr	Liczba
1	liczba zarejestrowanych w Centralnym Wykazie Pracowników Medycznych (CWPM) CSIOZ	283,7 tys.
2	liczba zarejestrowanych w Centralnym Wykazie Pracowników Medycznych (CWPM) CSIOZ posiadających specjalizację	31,5 tys.
3	liczba wykonujących zawód	203,3 tys.
4	liczba wykonujących zawód posiadających specjalizację	28,4 tys.
5	procent liczby zarejestrowanych w CWPM, który stanowi liczba wykonujących zawód	72%
6	liczba wykonujących zawód w 2016 r. w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	5,29
7	liczba zatrudnionych w podmiotach realizujących umowę z NFZ w badanych zakresach świadczeń	117,4 tys.
8	liczba zatrudnionych w dwóch lub więcej podmiotach realizujących umowę z NFZ w badanych zakresach świadczeń	10,9 tys.
9	liczba zatrudnionych w trzech i więcej podmiotach realizujących umowę z NFZ w badanych zakresach świadczeń	0,84 tys.
10	liczba zatrudnionych w 7 podmiotach realizujących umowę z NFZ w badanych zakresach świadczeń	1
11	liczba zatrudnionych w podmiotach realizujących umowę z NFZ w badanych zakresach świadczeń, które posiadają specjalizację	18,6 tys.
12	liczba aktywnych zawodowo, które w październiku 2017 nabeżdą uprawnienia emerytalne	13 tys.
13	liczba obecnie zatrudnionych w podmiotach realizujących umowę z NFZ w badanych zakresach świadczeń, które w październiku 2017 nabeżdą uprawnienia emerytalne	6,3 tys.
14	liczba aktywnych zawodowo, które w latach 2018-2022 nabeżdą uprawnienia emerytalne	36 tys.
15	liczba obecnie zatrudnionych w podmiotach realizujących umowę z NFZ w badanych zakresach świadczeń, które w latach 2018-2022 nabeżdą uprawnienia emerytalne	20,1 tys.
16	prognozowana dla lat 2018-2022 śmiertelność pielęgniarek, które nie nabeżdą uprawnień emerytalnych w tym czasie	1,6 tys.
17	prognozowana dla lat 2018-2022 śmiertelność pielęgniarek, które nie nabeżdą uprawnień emerytalnych w tym czasie, a obecnie zatrudnionych w podmiotach realizujących umowę z NFZ w badanych zakresach świadczeń	1 tys.

Liczba położnych z prawem wykonywania zawodu wynosi 36,4 tys., z czego aktywnie zawód wykonuje 25,7 tys. Zatrudnionych w podmiotach realizujących umowę z NFZ w badanych zakresach świadczeń jest 15,4 tys. położnych.

	Parametr	Liczba
1	liczba zarejestrowanych w Centralnym Wykazie Pracowników Medycznych (CWPM) CSIOZ	36,4 tys.
2	liczba zarejestrowanych w Centralnym Wykazie Pracowników Medycznych (CWPM) CSIOZ posiadających specjalizację	3,5 tys.
3	liczba wykonujących zawód	25,7 tys.
4	liczba wykonujących zawód posiadających specjalizację	3,1 tys.
5	procent liczby zarejestrowanych w CWPM, który stanowi liczba wykonujących zawód	71%
6	liczba wykonujących zawód w 2016 r. w przeliczeniu na 1000 kobiet w wieku rozrodczym	2,82
7	liczba zatrudnionych w podmiotach realizujących umowę z NFZ w badanych zakresach świadczeń	15,4 tys.
8	liczba zatrudnionych w dwóch lub więcej podmiotach realizujących umowę z NFZ w badanych zakresach świadczeń	0,87 tys.